

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ · УРОК 48

Практичне заняття. Молодіжна контркультура: вплив на формування постіндустріального світу.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Практичне заняття: мета

Тема: молодіжна контркультура: вплив на формування постіндустріального світу.

На занятті потрібно з'ясувати, чому в 1960–1970-х роках частина молоді Заходу виступила проти усталених соціальних норм, споживацького способу життя, війни та авторитарних відносин, а також простежити вплив цих рухів на культуру, повсякденність і громадянську активність.

1. Що таке контркультура

Контркультурні ідеї були протестом проти усталених соціальних цінностей, норм, стереотипів масової культури, культу матеріального успіху та респектабельності. Молодь шукала нові форми свободи, самовираження, музики, одягу, спілкування й політичного протесту.

Контркультура Сукупність цінностей і моделей поведінки, що свідомо протиставляються панівним нормам суспільства.

Субкультура Культурне середовище певної соціальної групи з власними стилем, символами та нормами.

Хіпі Молодіжний рух 1960-х років, пов'язаний з ідеями миру, свободи, близькості до природи та критикою споживацького суспільства.

2. Рух хіпі

Риса	Прояв
Цінності	«Мир, любов, свобода», ненасильство, особиста свобода.
Ставлення до суспільства	Критика технократизму, матеріалізму й споживацького способу життя.
Політика	Антивоєнні виступи, особливо проти війни у В'єтнамі.
Стиль	Яскравий одяг, довге волосся, неформальна поведінка, життя в комунах.
Культура	Рок-музика, фестивалі, нові форми молодіжного мистецтва й самовираження.

3. Вудсток і музична культура

Символом хіпі став фестиваль у Вудстоку, який зібрав майже 500 тис. осіб. Великий вплив мали рок-музика і творчість «Бітлз», Джона Леннона, Джимі Гендрікса, Джима Моррісона та інших. Музика перетворювалася не лише на розвагу, а й на спосіб висловити протест і нову систему цінностей.

4. Молодіжні виступи у Франції 1968 р.

У травні 1968 р. студентські протести у Франції переросли у загальнонаціональну кризу. Студентів підтримали профспілки та робітники, а кількість страйкарів сягнула приблизно 10 млн осіб. Рух поєднував антиавторитарні, ліворадикальні, антикапіталістичні та антивоєнні настрої.

02.05.1968

Початок студентської протестної хвилі у Франції.

13.05.1968

Загальний страйк на підтримку студентів; масова демонстрація в Парижі.

20.05.1968

Кількість страйкарів сягнула близько 10 млн.

30.05.1968

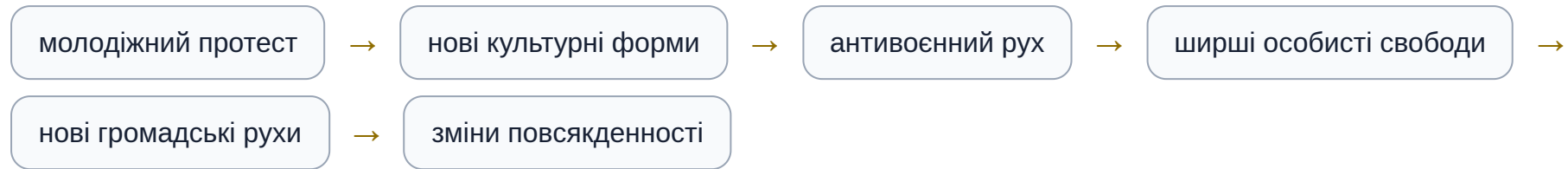
Де Голль оголосив про розпуск Національних зборів і дострокові вибори.

5. Чому «червоний травень» не став революцією

Підручник наголошує на різних цілях учасників: робітники насамперед вимагали підвищення зарплат і соціальних гарантій, а студенти — ширших свобод і зміни суспільних норм. Після часткового задоволення економічних вимог союз студентів і робітників ослаб. Армія та поліція залишилися на боці уряду, а на виборах перемогли прихильники де Голля.

6. Вплив на постіндустріальний світ

Молодіжна контркультура сприяла переосмисленню відносин між поколіннями, норм особистої свободи, моди, музики, ставлення до війни, екології та прав людини. Пізніше частина протестних ідей увійшла до ширших громадських рухів — пацифістського, екологічного, феміністичного та правозахисного.

7. Контркультура в СРСР і радянській Україні

Наприкінці 1960-х років культура хіпі та західна рок-музика поширювалися також у Києві, Львові, Одесі та інших містах СРСР. Тут неформальна молодіжна культура частково ставала протестом проти несвободи й офіційних ідеологічних обмежень. Хіпі, «стиляги» та інші неформали зазнавали переслідувань з боку державних органів.

Практичне завдання

Порівняйте два явища: рух хіпі у США та Великій Британії і студентський «червоний травень» у Франції. Визначте: 1) причини протесту; 2) форми протесту; 3) цінності; 4) ставлення до насильства; 5) короткочасні та довготривалі наслідки.

Критерій	Хіпі	«Червоний травень» 1968 р.
Головний характер	Культурний і антивоєнний протест	Студентський і соціально-політичний протест
Форми	Комуни, фестивалі, музика, демонстрації	Страйки, демонстрації, захоплення університетів і підприємств
Спільне	Критика усталених норм, авторитаризму і споживацького суспільства	Критика усталених норм, авторитаризму і споживацького суспільства

Підсумок практичного заняття

Конструктура не створила єдиної політичної системи, але суттєво вплинула на стиль життя і суспільні дискусії другої половини ХХ ст. Молодіжні рухи зробили помітнішими питання особистої свободи, миру, рівності, прав меншин та критики надмірного споживання.